

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre
4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JÓZSEF

ÜGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Szent-István napján.

Kunszentmárton, augusztus 20.

Nem kell nagy históriai belátás ahhoz, hogy higgyük, miként Istvánt korában a külön magyar gondviselés adta számunkra.

Mikor István trónralépett, akkor már egész Európában szétfoslóban volt a magyarok legyőzhetetlenségének félelmetes mithosza. Akkor már meg volt Ausburg és két párducos előjáró vitézünket Bulcsut és Lehelt Regensburgban fölakasztották. Közel voltunk egy nyugoti kölációhoz, mely egyenesen a magyaroknak a világ szintjéről való kiirtását határozta el. A hitváltoztatás, a belépés az európai kulturába kényszeri szükség volt. Hiába lett volna István király nagy államférfiúi bölcsessége, őseink, ez az ükunokáiban is nyakas magyar nem pártolt volna el Hadurtól, ha az ausburgi véres legyőzetés és a futás szégyene nem pirította volna arcukat. A keresztény hit fölvétele nem valami finom diplomaciai munka volt. Sok vastag nyaku magyarnak feje gördült le, akik inkább Hadurnak akartak hódolni és a berekekben fehér lovat áldozni.

Nem annyira a huzódózás a keresztény kulturától, melynek szépsége meghihlette őseinket, mint inkább a nemzeti hagyományokhoz való állhatatos ragaszkodás állott gátul. Hadur tisztára nemzeti Isten volt. Ilyen Istene egy népnek se volt. Az a magyar képzelet alkotta meg és magyar virtusokkal diszította föl. Ez a különös magyar Isten nemcsak megengedte, de megkövetelte az ellenségre törést, sarcszedést, egy kis uri kegyetlenkedést s a folytonos kalandozást. Azt megpedzette a magyar az első keresztény szerzetest meglátva, hogy amint ez prédikál, az merő ellentéte a magyar kalandos szokásoknak és virtusoknak. Koppány vezér tehát az igaz nemzeti álláspontot képviselte és pedig úgy, hogy minden kelevézzel bánni tudó magyar érzésvilágában vele egyezett. Mi volt mégis okozója, hogy a nemzet zöme elég rövid idő alatt kereszténnyé lett? Kétségkívül a keresztény hitelvek fenséges volta ihlette meg a mi őseinket legjobban. István király anyja Gizella nagy diplomata volt, ő a magyar vezérek és alvezérek nejeit nyerte meg az új hitnek és míg a férjek odakint kalandoz-

tak, a házi tüzhelynél odahaza már eszmények áldozati tüze égett, mikor a keresztény vallás által szintén ihletett harcra magyar hazatért.

És a mi e mellett a legnagyobb tényező volt István király államalkotó nagy tehetsége. Hisszük, hogy jámbor lelke meghódolt a szeretet Istenének, ánde szívós küzdelme a hitért egy ezredévnél perspektívája szerint — az államférfi magasabb belátása. István nemzetségét akarta megmenteni s egy erős nemzeti országot akart a Duna-Tisza medencéjében egész a Kárpátok belső nagy hegykoszorúja között. És ott mutatkozik államférfiúi kvalitása, hogy nem Byzanz keresztény hitét választotta. Tudta, hogy Gyula vezér diplomáciai megbízásból Konstantinápolyban járván a keresztény hitet keleti módra vette föl: István nyugotra tekintett. Ismét várhatta nemzete elnyomóit. Innét akarta megszerezni a hitbeli egyezésnek szövetségársait. Minden jel szerint az állami alapozást rokoni szállakkal is munkálta s ahogyan korábban, a nemzeti hagyományokkal, vágyakkal számotvetni, országát organizálta, ez államférfiúi tapintatának fénye, dicsősége; ha nem így járt volna el, igaza lett volna a költőnek, mert elkövetkezett volna a nagyszerű halál, hol a temetkezés felett egy ország vérben áll. És bekövetkezett volna előbb, hogy sem a költő így énekelhetett volna.

István király minden magyaroké. Nem lenne nemzeti kegyeletünk, ha ennek a nagy királynak, ennek a nemzet-alapozónak nevenapja nem volna egyetemes nemzeti ünnep. Bölcs volt, nagy elme, viszontagságos népnek nemzeti szerzője. Az ég adta őt nekünk. Nélküle a magyarnak még a hírét is elhordta volna azóta a szél.

A tiszazugi vasut ügye

Kunszentmárton, augusztus 20.

A «Csongrádi Ujság» folyó évi augusztus hó 13-án megjelent számában egy bennünket érdeklő cikk jelent meg F. ur tollából a tiszazugi vasutról. Végtelenül örülünk, hogy a vasut ügygyel a szomszédos lapok is foglalkoznak, mert ez jele annak, hogy a Kunszentmártoni Ujság riadója a vasutról, nem volt pusztába kiáltó szó, — de annak nyomán ébredni kezd a Tiszazug és a vasutat komolyan megakarják valósítani.

A cikkirő azonban nekünk ront. Személyeskedik. A sulyos adathalmaz helyett csavarintásokkal és gyermekeknek való viccekkel iparkodik igazát bizonyítani, hogy milyen sikerrel, arról nem szólok. A cikkirő — merem állítani — nem ismeri mozgalmunkat, azt sem tudja, mit akarunk és a vasutat hogyan akarjuk megcsinálni. Kikap cikkünkben egy pár szót, azon rágódik és kísüti, hogy érvek nincsenek benne, melyek meggyőznék, hogy a mi tervünk, a mi irányunk helyes?

A cikkirő ur okulására előadom, hogy a Kunszentmártoni Ujság augusztus 6-iki számában megjelent cikk csupán leszögezte Szegedy László tiszakürti jegyző azon tényét, melylyel ellenünk fordult és más irányu vasutat óhajt létesíteni, de hogy a vasut milyen irányt vegyen, milyen községen haladjon keresztül, nem foglalkozott. Nem foglalkozott pedig azért, mert mióta a Kunszentmártoni Ujság existál, majdnem minden számában irtunk a tiszazugi vasutról, adathalmazzal és sulyos érvekkel mutattuk ki, hogy a kunszentmártoni terv a helyes, melynek F. ur is valamikor lelkes barátja volt.

Cikkünkben F. ur azt is kiolvasta, ami nem volt benne. Pedig egy mérnök embernek reálsan kell gondolhozni, adatok nyomán kell dolgozni, mert balul út ki számítása. Ha alaposan akart a tiszazugi vasut ügyébe beleszólni, ugy el kellett volna olvasnia a Kunszentmártoni Ujság összes cikkeit a vasut mellett, akkor nem írta fölünk oly lekicsinylőleg, oly semmitmondó hangon. Mert, hídje el F. ur — Kunszentmárton nem tréfál, komolyan csinálja a vasutat és talán — ha ezelőtt három évvel is így gondolkozott volna Kunszentmárton, a cikkirő ur nem hagyott volna el bennünket, mint Szent Pál az oláhokat.

Vederemo! Emlékeztetem F. urat a régi időkre. Amikor a «Közérdek» szerkesztője voltam, felkeresett egy hatalmas cikkel a tiszazugi vasut érdekében. Készséggel közöltem a cikket. Helyesltem is a tendenciáját. Abban a cikkirő ur kimutatta, hogy a kunszentmártoni tiszazugi vasutnak van jövője. Ugy emlékszem, tárgyaltunk is F. urral ebben az ügyben.

Azonban akkor nem volt pénz, az ügy megfeneklett. Változnak az idők, így az idővel jó barátunk is ellenségünké vált, nem akar nekünk vasutat a Tiszazugba, mert halálos bűn a falukat összekötni Kunszentmártonnal, mert a piac Csongrádon keresztül — a folyó vizen — vezet Kecskemétre.

Óh jó Isten! Hol marad a reális számítás? Hol a sulyos érvek és adathalmaz?

Kunszentmárton központja a Tiszazugnak. Itt van járásbírósa, adóhivatala, közjegyzője, itt a pénzügyőrség. A bírásból mindennap találkozunk emberekkel, kik ügyes-bajos

dolgaikat intézik. A két csépai omnibusz nem győzi beszállítani a vidéki pereskedőket, az ügyes-bajos embereket. Ide kell jönni a tiszazugi embernek, ha valami baja van. Mi vasutat akarunk, hogy a közlekedést megkönnyítsük. A cikkíró ur mégis Csongrádra akarja vezetni a vasutat.

Miért?

Ugy látom, nem tudja, hogy Kunszentmárton nélkül nem lehet el a Tiszazug. Ha a krumplít vasuton viheti el a tiszakürti ember a csongrádi piacra, azért még az nem menti meg a kunszentmártoni járásbírósnál egy makacs-sági itéletét. Ha Tiszaföldvára bemehet a magyar vonaton 10 perc alatt, azért a közjegyző megtartja a hagyatéki tárgyalást.

Nem jól számítanak azok, kik Kunszentmártont kivették a kombinációból. A cikkíró ur felakarja világosítani a tiszazugi községet, hogy mi az ő igaz érdekük és rólunk gonyolódva ír, hogy a rendes nyomtávolságu vasutra nem tudjuk a pénzt előteremteni. Nem is kell nekünk rendes vasut, csak keskenyvágányu, mindig azt mondtuk. Mi Kunszentmártont összekapjuk kötni a községekkel, hogy a közlekedést megkönnyítsük. Ebből nemcsak mi, de a legnagyobb hasznát a Tiszazug látja, mert akkor könnyen teszi meg az utat Kunszentmártonba. Tehát Tiszazug érdeke a mi vasutunkat pártolni, nem pedig az F. urét.

Nem voltunk tehát felületesek és nem tévedtünk eddig soha a vasut ügyben. Felszínre hoztuk, agítottunk mellette és bizunk is benne, hogy valahára mégis csak megvalósul. Ha nem is hónapok multával — de talán egy-két év múlva.

Nem számítgatom, hogy melyik vasuton lenne olcsóbb a szállítás, megtette azt a cikkíró ur, csupán egy pár dologra óhajtok kitérni.

Azt olvasom a Csongrádi Ujság-ban, hogy Csongrád község a vasutnak 2,000.000 korona költséggel hidat csináltat. Kételkedtem benne annál inkább, mert Csongrádnak nem igen nagy érdeke, hogy a Tiszazuggal összeköttetésben legyen. Utána jártam az ügynek és meglepetve hallottam, hogy Csongrádon alig tud egy-két ember a vasutról, a vezetők pedig nemhogy 2,000,000 koronás nidat nem akarnak építeni, de ellenségei a vasutnak is.

Ábránd az egész terv, melyet elefántta fujt fel egy-két ember.

Kunszentmártonban mult vasárnap értekezlet volt a tiszazugi vasut ügyében. Elhatározták, hogy a vasutat megcsinálják és még egyszer felszólítják a községet a csatlakozásra. Akik jelen voltak a gyűlésen, csak a kunszentmárton tiszazugi vasut mellett szólottak, melynek sok szép jövő remélhető. Ellenben a tiszaföldvár-csongrádi vasutnak semmi jövőt nem jósoltak. Sőt ellenségeinek annak a vasutnak.

Kunszentmárton községet az is készíti a tiszazugi vasut megcsinálására, mert Szarvas azonnal megcsinálná a vasutat Kunszentmártonig. Régi terve az Szarvasnak, hogy vasutat létesítsen Kunszentmártonba, de addig várt, míg tiszazugig vasut létesül.

Most már nincs akadálya a szarvasi vasut kiépítésének, mert Kunszentmárton község azon lesz, hogy a tiszazugi vasut minél előbb kiépüljön. Akkor Tiszazugtól Szarvasig mehetünk vasuton.

Hogy ez nem ábránd, F. ur, csak azt írom, hogy Öcsöd község 300,000 koronát hajlandó adni, ha Szarvas és Kunszentmárton között vasut létesül.

Mint a haladunk a magunk utján, nekünk lesz vasutunk Tiszazugtól Szarvasig, de hogy Önöknek Tiszaföldvártól Csongrádig lesz-e vasutjuk,

— azt még a csépai jós sem tudja megmondani. Csak számítgasson F. ur, mire kalkulusaival készen lesz, a kunszentmártoni kis gőzös vigan pöfékel Szelevény felé.

Forint, krajcár — korona, fillér.

Kunszentmárton, augusztus 20.

Az 1912. évben husz esztendeje lesz, hogy az 1892. évi XVII. t.-c. alapján az ausztriai érték helyébe az aranyérték lépett, amelynek számítási egysége a korona.

Az 1892. évi XVII. t.-c. a korona értéket csak megállapítja, de a korona értékben való kötelező számítást még nem rendeli el. E szerint a törvény szerint 20 és 10 koronás arany értékpénzek, egy koronás ezüst „érmék”, 20 és tíz filléres nikkell „érmék” s 2 és 1 filléres bronz „érmék” veretendők. Ugyanezen törvény szerint az ausztriai értékű ezüst egy forintotak további rendelkezésig forgalomban maradnak. Az ausztriai értékre szóló papírpénzjegyek mind addig, a míg forgalmon kívül nem helyeztetnek, fizetési-képen szintén elfogadandók, névértékük minden forintja két koronával számítottván. Az 1882. évi XVII. t.-c. ily értelemben rendelte megkötni a magyar korona országai s a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között az érme és pénzrendszerre vonatkozó, az 1910. év végén már lejárt szerződést is.

Az 1899. évi XXXVI. t.-c. már a korona értékben való közkötelező számítás behozatalát is elrendeli, kimondván, hogy az 1900. évi január 1. napjától kezdve az összes állami, törvényhatósági és községi bevételek és kiadások korona értékben állapítandók meg, hogy az összes állami, törvényhatósági és községi pénztárak és hivatalok számadásai s a közhatósági felügyelet alatt álló vagy közcélokot szolgáló testületek, alapok, egyesületek és intézetek könyvei és számadásai korona értékben vezetendők. Kimondja ez a törvény azt is, hogy az 1900. évi január hó 1. napjától fogva mindenféle bírói határozatban a pénzösszegek korona értékben fejezendők ki.

Az 1899. évi XXXII. t. c. szerint az egy koronás ezüst érmék is veretendők. Az 1899. évi XXXIV. t.-cikkkel köteleztetik az Osztrák-magyar Bank, hogy tíz koronáról szóló bankjegyet és bocsásson ki. A husz-koronás bankjegyek kibocsátását 1900. évi szeptember hó 20. napján kezdték meg. Az ötven koronás bankjegyek 1902. évi május hó 26. napja, a száz koronás bankjegyek 1902. évi október hó 20. napja, az 1000 koronás bankjegyek 1903. évi január hó 2. napja óta vannak forgalomban. Az 1907. évi XLVII. t.-c. száz koronás arany érték-érmék veretését rendeli el. Ezeket a száz koronás aranyakat azonban csak papírosról ismerjük. Forgalomban nincsenek.

Az ausztriai értékű 4 és 20 krajcárosok bevonását még az 1894. évben, a 10 krajcárosok bevonását az 1896. évben, a fél és 1 krajcárosok bevonását az 1898. évben, az 5 és 10 forintosok bevonását az 1901. évben, az 50, 100 és 1000 forintosok bevonását még az 1902. évben elrendelték s ezek a pénznemek a forgalomból csakhamar teljesen el is tűntek.

Ilyen előzmények után azt hihetnők, hogy az ausztriai értéknek már hire sincs s az aranyérték minden téren elfoglalta az őt megillető helyet.

A valóság pedig az, hogy dacára annak, hogy husz esztendeje ismerjük és használjuk a koronát és fillért, az aranyértéket, a közsámításban még mindig járja az ausztriai érték, a forint és krajcár. Sőt a „hatos” is. Fedig az igazi „hatos”-t, a mely tényleg hat krajcár volt s innen nyerte a nevét, talán már az apánk sem látott másutt, csak a muzeumokban.

Mint a „hatos” példája mutatja, (amely a régi 10 krajcáros és a mostani 20 filléres pénzdarab nagyságával és külalakjával birt)

a közönség nagyon konzervatív az egyes pénzdarabok elnevezésében. Ez a konzervativizmus az oka annak, hogy mindig forintban és krajcárban beszélünk. De forintban és krajcárban értékelünk és gondolkozunk is. Hiába szabja meg a kereskedő a portékájának az árát 12 koronában, rögtön utána gondoljuk, hogy az a 12 korona 6 forint. Csak ez után a megállapítás után tudjuk értékelni az árut.

A közönség konzervativizmusát jelentékenyen elősegíti az új pénzdaraboknak a régiekkel nemcsak nagyságban és külalakban, hanem értékben való megegyezése is. Miért szoktassa magát valaki 2 filléresnek nevezni a 2 fillérest, mikor az éppen olyan nagyságu, olyan színű s olyan értékű, mint a régi 1 krajcáros? Miért nevezük 20 fillérnek a 20 fillérest, mikor az semmivel sem különb, mint a régi 10 krajcáros, a „hatos”? Az egy forintról ne is beszéljünk. Ez tényleg egy forint. Senki sem kívánhatja, hogy azt két koronának nevezzük s ezzel valótlanúságot állítsunk. A 10 koronás, 20 koronás és 100 koronás papírpénzek tökéletes utódai a régi 5, 10 és 50 forintosnak. Nem kár volna ezeket a régi, jó, bevált elnevezéseket kicserélni?

Mig a közönség konzervativizmusát meg nem törjük, addig forintban és krajcárban beszél, értékel és gondolkozik ennek a szép hazának minden lakosa. De gondoljuk, a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok lakossága, a mi kedves osztrák szomszédaink is, a kiknek pénzrendszere a miénkel azonos.

Ennek a konzervativizmusnak a megtörésére semmi egyéb nem alkalmas, mint az ausztriai értékű pénzdaraboktól teljesen elütő pénzdarabok veretése és nyomatása.

Azokat a pénzdarabokat, a melynek az ausztriai értékben nem voltak hasonló alaku és azonos értékű elődei, mindenki a saját nevével nevezni. A 10 fillérest senki sem mondja 5 krajcárnak. Az 1 korona — az új érrendszer legsikerültebb és legkedveltebb darabja — csakis ezen a néven ismeretes. Az 50 koronás bankjegyet 25 forintnak, az 1000 koronás bankjegyet 500 forintnak sohasem hallottam említeni.

Küszöbölje ki a törvényhozás az ausztriai értékű 1 krajcáros utódát, a 2 fillérest; a 10 krajcáros utódát, a 20 fillérest; az 5 forintos, 10 forintos és 50 forintos papírpénzek utódait; a 10 koronás, 20 koronás és 100 koronás papírpénzeket. Az utolsó darabig vonja be az ezüst egy forintosokat. A 2 filléres helyett 5 filléreseknek lennének forgalomba hozandók. 5 filléreseket veretését tudtunkkal tervbe is vette már a pénzügyminiszter. A 20 filléresek helyett veressen a törvényhozás 25 és 50 fillér értékű pénzdarabokat ezüstből. Csak igen csinos és közkedveltségű pénzdarabok lennének. Az 5 koronás ezüstpénzeket nem kedveli a közönség. Igen nagyok, súlyosak, alkalmatlanok. Az 5 koronástól mindenki szabadulni iparkodik. Ezek helyett tehát arany vagy papírpénz lenne kibocsátandó. A 10 és 20 koronás pénzdarabok helyett 25 koronás papírpénz lenne ajánlatos. A 25 koronásat nem mondaná senki 12 forint 50 krajcárnak, 50 és 1000 koronás papírpénzek közé átmenetül 500 koronás papírpénz lenne célszerűen elhelyezhető.

Ezek szerint a következő pénzdarabjaink lennének.

Bronzból 1 és 5 filléresek.

Nikkell pénz 10 filléres.

Ezüst pénz 25 fillér, 50 fillér és 1 k. értékben.

Aranypénz 5 és 25 korona értékben. Ezekhez csatlakoznék a forgalomban nem látható 100 koronás aranypénz, a mely ajándéku vagy emléku lenne célszerűen használható.

Papírpénz 5 korona, 50 korona, 500 korona és 1000 korona értékkel.

A 10 és 20 koronás aranyak, a melyek erősen emlékeztetnek a 5 és 10 forintra s a melyeket a közönség sem kedvel, szintén bevonandók lennének.

Ha ilyen pénzdarábok támogatják az aranyértéket, egy esztendő alatt mindenki megszokná a koronában és fillérben való számítás, értékelést és gondolkozást. Rákényszerítenék a közönség a korona érték használatára az ilyen pénzdarábok által. Sokkal nagyobb nehézséget okozna az ilyen pénzdarábok értékének forintba és krajcárba való átszámítása, mint a pénzdarábokon kitett érték elfogadása s az ezzel az értékkel való számítás és értékelés. Ezen felül az ilyen pénzdarábok sokkal jobban beleilleszkednének a tizes számrendszerbe, mint az ausztriai értékű pénzdarábokkal azonos értékű mostani pénzdarábok.

A 2 filléres pénzdaráb kiktűszöbölése egyúttal jogaiban helyezné az 1 fillérest, ezt a szegény, megvetett, most semmire sem becsült pénzecskét. Ezt azonban, ebből a célból valamivel nagyobbra kellene szabtatni.

Nagy Zoltán
községi jegyző.

Hirek.

Kunszentmárton, augusztus 20.

A király születés napja. Folyó hó 18-án, pénteken volt Ő felsége I. Ferencz József királyunk születés napja, mely alkalmából a római kath. templomban ünnepi isteni tiszteletet tartottak, melyen részt vettek a hatóságok és az összes testületek.

Vasut gyűlés. Kunszentmártonban f. hó 13-án d. e. 11 órakor a község háza tanácstermében értekezlet volt a kunszentmárton—tiszaugyi vasut létesítése ügyében. Az értekezleten jelen voltak Kunszentmárton, Szelevény, Tiszaug és Tiszainoka községek előljárói. — Tiszasas község pedig bejelentette, hogy mindenben csatlakozik az értekezlet határozatához. Az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy a Kunszentmárton—tiszaugyi vasut kiépítését szükségesnek tartja és e végből megkeresi a tiszaugyi községeket, hogy mennyivel hajlandók a vasut költségeihez hozzá járulni. A vasut keskeny vágányu lenne és költségei 8—900000 koronába vannak előirányozva. A vasut Kunszentmártonból kiindulva a közúti hidon keresztül Szelevényen, Csépan a tiszaugyi szőlőkön és Tiszasason áthaladva Tiszaugig megy. Az értekezlet azt is kimondotta, hogy amennyiben Tiszakürt is hozzájárul a a vasut költségeihez, akkor Tiszainokát és Tiszakürtöt is összekötik vasuttal. Az értekezlet tárgyalta a kunszentmártoni és szarvasi vasut tervét is és elhatározta, hogy mihelyt a tiszaugyi vasut munkálatai megkezdődnek, megkeresi Öcsöd, Szentandrás és Szarvas községeket, hogy értekezletre jöjjenek össze a kunszentmárton—szarvasi vasut ügyének megbeszélése végett. Most már erős a reményünk, hogy a kunszentmárton—tiszaugyi vasut mielőbb kiépül.

Szinészet Kunszentmártonban. Fűredi Miksa szinigazgató 24 tagból álló operette társulatával f. évi szeptember 2-án közsegünkbe érkezik és előadásait a „Körös Szálloda” disztermében a „Muzsikusz lány” nagy operettel megkezdi. Az igazgató bérletet 12 előadásra nyit és bérletgyűjtéssel Mátray Gyula titkárat bízza meg. Bemutatásra kerülnek a Cigányszerzem, Balkáni hercegnő, Babuska, Elvált asszony, Medikus, Kormánybiztos, Milliók, Testőr, Kuruzsló, Sárgaliliom, Taifun, Kis cukros, Balgaszúz, stb.

Eljegyzés. Péntek Szerénka állami tanítónőt eljegyezte Bablana Lajos Ipoly-ságról.

Esküvők. Weisz Artur, a Betekints bérlője, ma vasárnap d. u. fél 5 órakor esküszik örök hűséget Scheiner Margitkának Szarvason. — Erdős Miklós, a szolnoki Alföldi Bank főkönyvelője ma reggel 9 órakor tartja esküvőjét Szilasi Erzsikével Szegeden.

Áthelyezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Tiffert Jakab tanyai tanítót Németszentmihályra helyezte át, helyébe pedig Foliusz Aurél tanítót nevezte ki a vekeri iskolához.

A polgári iskolából. A kunszentmártoni nyilvános közs. segély. társ. polgári fiu- és leányiskolának az 1911—12. tanévben folytatólag a II. osztályai is megnyílnak. A beiratások szeptember 1—5-ig délelőtt 8—12-ig eszközöltnék a polgári iskola régi helyiségében. (Központi elemi iskola.) Később is jelentkezhetnek ugyan, szept. hó végéig az igazgatónál felvételre, majd ezen határidőn túl a kir. tanfelügyelő engedélye alapján is, de a szülőknek s tanulóknak érdeke, hogy a rendes határidőben történjék a beiratás. Az I. osztályba való felvételhez az elemi iskola IV. osztályáról nyert sikeres bizonyítvány, születési és újraoltási bizonyítvány szükséges. A II. osztályba azok vétetnek fel, kik a polgári iskola I. osztályának elvégzéséről bizonyítványt tudnak felmutatni. Az elemi iskolai V. vagy VI. oszt. bizonyítvány alapján is lehet a polg. iskola II. osztályába beiratkozni, de ez esetben előzőleg a különbözeti tantárgyakból felvételi vizsgát kell tenni. Tandíj 60 korona, melynek fele a beiratáskor, fele pedig február hó 1-én fizetendő Kádár József társ. pénztárnoknál. Méllányos esetekben a tandíj 4 részletben is fizethető. Beiratási, könyvtári, értesítő díj és nyugdíjárulék címén 4 kor. 30 fill. fizetendő. — A javítóvizsgálatok augusztus hó 29-én, délelőtt 9 órakor tartatnak meg. Egyéb felvilágosítást szívesen ad az igazgató.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Szabó Józsefné Eszényi Mariskát a kunszentmártoni gazdasági iskolához tanítónővé nevezte ki.

Gyermekelőadás volt f. hó 15-én, Nagyboldogasszony napján a Körös-szállodában, melyet a kunszentmártoni aranyifjuság rendezett. Szinrekerült: „Urfi a falun”. Az előadáson szereplők mind kitűnően megállották helyüket, különös említést érdemel Aszódi Blanka (Jolán szerepében) és Somogyi Ilonka, aki a műsoron kívüli szép énekeivel szórakoztatta a közönséget. Felülfizettek ez alkalmából: Mátray Lajos 6 k., Klein testvérek 3 k., Fazekas András főjegyző 1 k. 50 f., Gál József 1 k., Weisz Dezső Szolnok 60 f., Ország Lipót 50 f., N. N. 50 f., Singer Miksa 50 f., Schiffer Henrik 40 Stern László 20 f., Somonyi Mihály 20 f., Mátray László 20 f., Sebestyén Lajos 20 f., Laszlavik József 10 f., Schreiber József 10 f., Sáray Szabó Albert 10 f., Deutsch Gyula 10 f., Az összes bevétel 74 k. 80 f. volt, a kiadás 30 k., 80 f., a tiszta jövedelem 44 kor., melyből 24 koronát a kecskeméti földrengés által sulytott károsultak részére küldötte el az ifjuság, 20 koronát pedig a polgári iskola javára adtak át. A nemeslelkű felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az ifjuság.

A budapesti m. kir. tudományegyetem belgyógyászati klinikáján végzett kísérletek alapján meg lett állapítva, hogy a természetes **Ferencz József** keserűviz erős hashajtó eredménye mellett nemcsak kellemetlen utóhatást nem idéz elő, hanem az étvágyat is még lényegesen megnagyobbítja. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapesten.

Szentelés Jaksoron. A „Jaksori Harang- és Kereszt-Társulat” 1911. évi augusztus hó 27-én, vasárnap, a jaksori IV. számú tanyai iskolánál szenteléssel összekötött jótékony-célú táncmulatságot rendez, melyre a belépti-díj személyenként 80 fillér. Kezdeté délután 6 órakor.

Tűzoltó mulatság. Folyó hó 13-án, vasárnap tartották meg tűzoltóink népiünnepélyvel egybekötött táncmulatságukat a felső-erdőben. A mulatság iránt nagy volt az érdeklődés, azonban az eső délután elkezdett esni, ami sokakat visszatartott, hogy a népiünnepélyen megjelenjenek. Dacára az esőnek, a tűzoltók mulatsága mégis igen jól sikerült. Estefelé kiderült az ég és megkezdődött a tánc, mely bizony csak a reggeli órákban maradt abba. A népiünnepély felbeszakadását legjobban sajnálták a gyermekek, de megígérhetjük nekik, hogy jövőre a tűzoltók nagy fényes népiünnepélyt rendeznek, hogy az eső miatt kárpótolják a gyermekeket. Felülfizettek: Baranyi Ödön 22 k. Mátrai Lajos, Dósa József, Nagy Sándor 10—10 k. Fazekas András 5 k. Klein Testvérek 4 k. Dr. Kovács József 3 k. 20 f. Trincz Sándor 2 k. 40 f. Singer Miksa 2 k. Bozók Álmos 2 k. Lovász Gizella 2 k. Popovics Gábor 1 k. 80 f. Ehrlich Ignác 1 k. 60 f. Teleki Piroska 1 k. 40 f. Szabó József 1 k. 20 f. Beszédes Dezső, Gergulics Pál, Vereb István, Cs. Molnár Ferenc, ifj. Tomonyiczka József 1—1 koronát, Glück Adolf 2 k. Wolf Dezső 1 k. 60 f. Tóbiás Károly, Tassi József, Szabó Mihály, Huszár Béláné, Dávid Sándor, Srtóblí Károly, Molnár János 80—80 fillért, Reberics Etelka, Bozóky Gábor, Bozók Kálmán, Gyenes Sándor, Cyollai Lajos, Kiss Péter, Baritya Kálmán, N. N. 40—40 fillért, Fgy. Tóth Dénes, Veisz Jakab, Lakatos István 20—20 fillért. — Ugy a felülfizetők, mint a megjelentek fogadják a parancsnokság hálás köszönetét.

Kivonat az anyakönyvből.

Kunszentmártonban augusztus 13-tól augusztus 20-ig születtek: B. Tóth István, Harangozó László, Szőke Margit, Kecskés János, Józsa István, Szabó Ilona Mária. — Házasságkötés nem volt: — Elhaltak: Tóth János 15 hónapos, Váradí Ilona 10 napos, Kiss Flóriánné Kürti Borbála 51 éves, Dürög Rozália 4 hónapos, Zsindely Mária 6 hónapos.

Gyilkosság Köttönben.

Nagyboldogasszony napján, augusztus hó 15-én, a délelőtti órákban egy hat éves kis leányt halva találtak a kukorica között. A gyermekén külérőszak nyomai látszottak, tehát valószínű volt, hogy a köttöni tanyán gyilkosság történt. A kis leányt behozták a községbe orvoshoz, ki a kis holttestet megvizsgálva, borzalmasan konstata, hogy a kis lilonát a legnagyobb kegyetlenséggel gyilkolták meg. Fején ütések nyomai, melle összetörve, nyakán folytogatások nyomai. Az orvos azonnal jelentést tett a járásbírósnak és Kauten Miklós kir. járásbíró azonnal elrendelte a kis leány felboncolását és egyúttal a nyomozást. A boncolásnál megállapítást nyert, hogy kegyetlenül végezte ki áldozatát a gyilkos. A nyomozás folyik, őrizetbe vannak véve az áldozat szülői és testvére. Kedd óta folyik a nyomozás, de eredmény nélkül. A pénteki nap folyamán kinn járt Kunszentmártonban a főügyész-helyettes és helyszíni szemlét tartott. A községben és helyszíni beszéltek az öreg asszonyok, kik szentül hitték, hogy a kis Ilona vére a zsidó templom felavatásához kellett. E kőza hír persze nem sokáig tartotta magát — a fel-

világosultak letorkolták e buta hír terjesztőjét.

A vérez esetről tudósítók a következőket jelenti.

Az áldozat és családja.

Gergulics Lukács földbirtokos állandóan a köttöni tanyáján lakott feleségével, Nagy Reginával és két fiával, a 15 éves Pistával és a 6 éves Ilonával. A család jómódu, csendes, misem zavarta meg köztük a békés egyetértést, Szorgalmasan dolgoztak mindnyájan, vagyonuk gyarapodott és — megelégedettek voltak sorsukkal.

A gyilkosság.

Nagyboldogasszony napján a kora reggeli órákban Gergulics Lukács bejött Kunszentmártonba egyet-mást vásárolni. A tanyán felesége és két gyermeke maradt. A reggeli után Ilona kiment a tarlóra játszani. Sokáig távol volt, mi édesanyjának feltűnt és fiával Ilona keresésére indultak. A tanyától körülbelül 130 lépésnyire megtalálták a kis Ilonát a kukorica között holtan. Gergulicsné azonnal a kocsira tette a kis halottat és behozta dr. Pótor Sándor orvoshoz. Az orvos, mikor megvizsgálta Gergulics Ilonát, constatálta, hogy a halál még előző nap következett be, tehát nem 15-én délelőtt 8 óra körül. Dr. Pótor jelentést tett Kauten vizsgálóbíróknak, ki elrendelte a boncolást.

A boncolás eredménye.

Kedden délután 4 órakor tartották meg a boncolást. Halálokul fulladást és belső elvérzést állapítottak meg az orvosok. A gyilkosság az orvosi vélemény szerint így történhetett: Gergulics Ilonát még hétfőn este főbe verték, mire elszédült. A gyilkos megtaposta a kis teremtet, mert bordái össze voltak törve, tüdeje szétmarcangolva, hasán taposás nyomai. A nyakán emberi kéz nyomai, valószínű, hogy a gyilkos taposás közben megfojtotta a leányt.

Szerdán temették el Gergulics Ilonát a közönség nagy részvétele mellett. Még el sem földelték a szegény kis teremtet, már is arról kezdtek suttogni, hogy Ilonát a zsidók tették el a láb alól, míg sokan a zsidókat vádolták a gyilkossággal.

A nyomozás.

A csendőrség szerdán délután letartóztatta Gergulics Lukácsot, a feleségét és fiukat, a 15 éves Istvánt. Szerda óta folyik a nyomozás, de világosság eddig még nem derült ebbe a rémes gyilkosságba. A közvélemény Gergulicsnéra fogja, hogy ő a tettes. Gergulicsné azonban állhatatosan tagad. Gergulics István azt vallotta a csendőrségen, hogy látta, amikor édesanyja Ilonahugát agyonverte. A fiu azonban ezen vallomását a bíróság előtt visszavonta és kijelentette, hogy csak a csendőri kegyetlenség miatt tette ezt a vallomást. A főügyész-helyettes 18-án, pénteken helyszíni szemlét tartott Gergulics tanyáján, melynek végeztével visszautazott Szolnokba. A csendőrség tovább folytatja a nyomozást abban a reményben, hátha sikerül neki a gyilkost kipuhatolni.

Kunszentmártont valósággal megrakták csendőrökkel. Akármerre megyünk, szuro-nyos csendőrökkel találkozunk. Hogy mire jó ez a sok csendőr, tudja a jó ég, — de talán, hogy nagyobb legyen az apparátus. A napokban eldől a Gergulics család sorsa. A kis Gergulics Istvánt akarja a csendőrség vallomásra bírni, mert szerinte a gyerek szentanuja volt a gyilkosságnak.

Hogy igaz-e, pár nap múlva megfogjuk tudni.

Piaci árak.

Kunszentmárton, augusztus 20.

Buza	10.50—10.60
Rozs	6.30—6.40
Árpa	7.20—7.30
Tengeri	8.00—8.50
Zab	7.40—8.00

Üzlet és ház eladás, esetleg haszonbérbeadás

Kiss Imre kereskedőnek a körösparti
háza üzlettel,

melyben trafikengedély és korlátolt ital-
mérési engedély is van, két üzlethelyi-
séggel, három szobás lakással, két kony-
hával, két raktárral és egyéb mellék-
helyiségekkel, kis kerttel, a házhoz az
ártéviz is be van vezetve,

**eladó, vagy haszonbérbe
kiadó.**

Ugyancsak Kiss Imrénék a Wesselényi-
utcában ujonnan épülő házával október
1-től egy uri családnak való

utcai lakás, kiadó.

Két polgárista leányt

kosztra és lakásra elfogad.

Értekezni lehet Kiss Imre üzleti házá-
nál a Körösparton, 1341.szám alatt.

3 szobás lakás

megfelelő mellékhelyiségekkel, lehetőleg
a központon, szeptember elsejére ke-
restetik. — Cim a kiadóhivatalban.

Butorozott udvari szoba

kiadó a Kossuth Lajos-utcában. Cim a
kiadóhivatalban.

Két vidéki polgárista

fiu- vagy leánygyermek teljes ellátást
kaphat Herzog József községi fogyasztá-
si adókezelőnél.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki
ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való
eladásához. — Havonként elérhető jövedelem
300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Szépe Sándornak

Szelevény alatt lévő

40 katasztrális hold földje,
az összes gazdasági épületekkel, kiadó.
Értekezhetni a tulajdonossal a szelevényi
község házában.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szives figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbir-
tokra igen kedvező feltétellekkel és fizetési mó-
dozatokkal lesz engedélyezve, **régebbi drá-
gabb kamatu** kölcsönöket átcserejljük, con-
ventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,

SZOLNOK, közvetlen a személpályaudvar
közeliében.

Uj cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszent-
márton nagyérdemű közönségét, hogy helyben,
**Weisz Ignác Mátyás-király-utcai há-
zában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

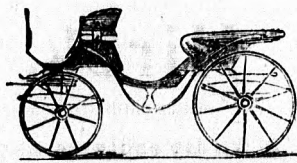
létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt
közönséget értesitem, — **kifogástalan, tartós,
jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem.

Kérem a n. é. közönség szives támo-
gatását.

Tisztelettel

Szanda Antal

cipész.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

**Készít minden fajtájú hintókat és
féderes kocsikat.**

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szer-
zett, tapasztalatai folytán ajánlja magát
uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági
szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

61 kat. hold föld

szép tanyaépületekkel eladó.

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJA
KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK

LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.

IZLÉSES MUNKA. □ GYORS SZÁLLÍTÁS.

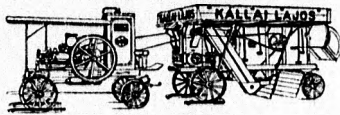
„A köztudatba ment át“

hogyan csak

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja

teljes jótállás mellett
a leghíresebb motoresztrőlőkészleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hírneves motorgyára
nem tévesztendő össze
más Kállai nevű cégekkel!

318/1911. végrh szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járás-bíróságnak 1911. évi V. 245/1 számú végzése következtében Dr. Neuberger Márk ügyvéd által képviselt Graf és Bartos cég javára 823 k. 26 f. s jár. erejéig 1911. évi július hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3135 koronára becsült következő ingóságok, u. m. temetkezési cikkek, lovak, kocsik s egyebek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbíróság 1911. évi V. 245/2 számú végzése folytán 823 kor. 26 fill. tőkekövetelés, ennek 1909. évi okt. hó 31. napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 86 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kunszentmártonban Mátyás-király-utca 1273. sz. a. leendő megtartására 1911. évi augusztus hó 22-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kélt Kunszentmárton 1911. évi augusztus hó 11. napján

Hubay
kir. bir. végrehajtó.

Őszi idényre

remek mintázatu és kitűnő minőségű

divatszöveim

érkeztek, melyekből a legmodernebb szabás szerint olcsó árak mellett

készíték mindenféle férfiruhát.

Kiss Péter

férfiszabó, Batthyány-utca.

Egy fiu tanulónak felvétetik.

Kunszentmárton és vidéke n. é. közönsége körében még mindig sokan vannak, kik nem bírnak tudomással arról, hogy Kunszentmártonban rövid idő óta egy mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkőraktár és kőfaragó-műhely

létezik.

Dusan berendezett raktáramban mindennemű és alaku bel- és külföldi **granit, márvány és homokkő** anyagból készült mindenféle alaku **sirkők** 10—2000 **koronáig** nagy választékban vannak.

Ezenkívül felvállalom a **sirboltok előállítását**, **sirszegélyeket vasrácsoszáttal** vagy annélkül, valamint a **sirkőknek temetőbeni felállítását**, úgy helyben mint vidéken a legnagyobb pontosság mellett, saját felelősségemre igen szerény árakért.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nálam a munka úgy kivitelben, valamint tartóságában és a lehető olcsó árban egy a fővárosi, valamint bármily vidéki hasonlítottal a versenyt szilárdul kiállhassam.

A temetőben levő siren:lékekre vésések és aranyozások, valamint régi márványkövek újra fényezését jutányos árban elvállalom.

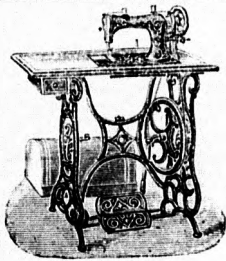
Végül van szerencsém b. figyelmébe hozni, miszerint kívánatra személyesen dus mintáimmal és bővebb értesülés végett saját költségemre megjelenhetek anélkül, hogy azért legcsekélyebb megtérítést igényelnék.

Magamat becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

PÁL ISTVÁN, kőfaragómester.

Két drb 4 méteres vas-sin eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szereshetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizetés.

Pliisirozások minden nagyságban készítettnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkatrészek**, mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovátkolását szerű berendezését, és csiszolását

elvállaljuk, ugyszintén mindennemű **gazdasági gépek** gyors és javítását, **gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak autogén-forrasztását.** Csereüzleteket

előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépitészet, gazdasági gép és mérleggyár.

Kunszentmárton-Tiszazugi-Naptár.

Kunszentmárton-Tiszazugi-Naptár cím alatt az 1912-ik évre

NAPTÁRT

óhajtunk kiadni, mely különösen mintegy utmutatója lenne a tiszazugi, kunszentmártoni s általában a környékbeli embernek.

A naptár a naptári és szépirodalmi részen és az általános tudnivalókon kívül tartalmazni fogja a megyei, járási, a járásbeli községi hivatalok hivatalos idejét, a tisztviselők neveit, A községi előljáróságok, hivatalnokok, előljárósági tagok névsorát; az országos vásárok, a környékbeli hetipiacok napjait.

Ismerteti az összes egyletek, társulatok cél-

ját, működését. Altalában tartalmazni fog sokféle hasznos tudnivalót.

Mivel a naptár

körülbelül 10000 példányban

még ez év október havában megjelenik, mint igen biztos és eredményes hirdetési eszközt is ajánlhatjuk és mivel hirdetéseket csak korlátolt számban veszünk fel, felkérjük a hirdetni szándékozókat, hogy hirdetéseiket már most feladni sziveskedjenek, azoknak mérsékelt árait a kiadóhivatal szabja meg.

Kunszentmárton, 1911 július hó.

Hazafiúi tisztelettel

Wolf Dezső
kiadó.

dr. Kovács József
szerkesztő.

Dévai Jenő

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára

Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fiókház: Öcsöd, Békés megye.

Értesítem a nagyközönséget, hogy Kunszentmártonban a piactéren levő óra és ékszerüzletemet tetemesen megnagyobbítva, abba nagy

varrógép-raktárt

létesítettem. Raktáron tartok óriási választékban

minden újabb, modern szerkezetű

varrógép és kerékpárokat,

de csakis a

a legfinomabb gyártmányokat, úgy, hogy minden gépért több évi írásbeli jótállást vállalok.

Részletfizetésre

áremelés nélkül.

Régi varrógépek becseréltetnek, valamint alkatrészek is kaphatók.

Divatos menyasszonyi ékszerek nagy választékban.

Gramofonok és lemezek állandóan raktáron.

Tisztelettel

Dévai Jenő.

